

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Krzysztof Wiak (przewodniczący)

SSN Joanna Lemańska

SSN Aleksander Stępkowski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi J.G.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. II ZIZ 9/24,
z udziałem Skarbu Państwa - Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 18 listopada 2025 r.,

1. odrzuca skargę;

**2. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Najwyższego
na rzecz skarżącej J.G. kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną
tytułem opłaty od skargi.**

Joanna Lemańska Krzysztof Wiak Aleksander Stępkowski]

UZASADNIENIE

J.G. (dalej: „skarżąca”), pismem, które wpłynęło do Sądu Najwyższego 15 września 2025 r. złożyła skargę na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym pod sygn. II ZIZ 9/24 w sprawie zażalenia X.Y. – sędziego Sądu Rejonowego w W. na uchwałę Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej z 7 lutego 2024 r., sygn. akt I ZI 79/23, w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej.

W odpowiedzi na skargę Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wniósł o pozostawienie skargi bez rozpoznania

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: ustawa o skardze na przewlekłość), w art. 2 ust. 1 pozwala wnieść ten środek zaskarżenia stronie w toku postępowań, których zamknięty katalog zawarty jest w art. 3 tej ustawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 listopada 2018 r., I NSP 39/18; 6 grudnia 2011 r., KSP 11/11; 29 października 2009 r., KSP 18/09).

W orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że w postępowaniach innych niż wymienione w tym katalogu skarga na przewlekłość nie przysługuje (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 1 czerwca 2022 r., I NSP 177/22; 11 maja 2022 r., I NSP 134/22; 11 maja 2022 r.; I NSP 101/22; 20 kwietnia 2022 r., I NSP 98/22; 12 września 2019 r.; I NSP 97/19; 8 maja 2020 r., I NSP 47/20).

W zestawieniu tym nie uwzględniono postępowania w sprawie z wniosku o wydanie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego ani tym bardziej postępowania w sprawie zażalenia w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, jakim jest postępowanie toczące się przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt II ZIZ 9/24 (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z 26 marca 2025 r., I NSP 49/25).

2. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że przez „tok postępowania w sprawie” w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, należy rozumieć „postępowanie co do istoty sprawy” (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 lipca 2019 r., I NSP 63/19; 9 lipca 2024 r., I NSP 134/24). „Sprawą” w postępowaniu sądowym jest oskarżenie w sprawie karnej, pozew w postępowaniu cywilnym procesowym, wniosek w postępowaniu nieprocesowym itd., w którym ma zapaść orzeczenie o prawach osoby wszczynającej postępowanie (zob. postanowienia

Sądu Najwyższego z: 1 marca 2018 r., III SPP 10/18; 19 grudnia 2023 r., I NSP 274/23). Postępowanie o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej nie jest postępowaniem dyscyplinarnym, ale specyficznym (incydentalnym) rodzajem postępowania (uchwała Sądu Najwyższego z 9 października 2009 r., SNO 68/09). Natomiast skarga nie przysługuje na przewlekłość postępowania incydentalnego, jest to bowiem postępowanie spoza głównego nurtu postępowania w przedmiocie odpowiadającym przytoczonemu pojęciu „sprawy” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 września 2021 r., I NSP 130/21).

W konsekwencji nie ma możliwości wniesienia skargi na przewlekłość postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, które to postępowanie nie jest postępowaniem co do istoty sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 lipca 2024 r., I NSP 134/24).

Skarżąca nie jest zatem uprawniona do wniesienia skargi na przewlekłość wskazanego postępowania.

3. W świetle powyższych ustaleń uznać należy, że skarga wniesiona została przez osobę nieuprawnioną i z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość orzekł jak w pkt 1 sentencji postanowienia. Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania w swym art. 3 przyjmuje bardzo konkretny sposób definiowania uprawnionego, o którym mowa później w art. 9 ust. 2 tejże ustawy. Definicja taka składa się z koniunktywnego wskazania rodzaju postępowania oraz roli, jaką w tymże postępowaniu odgrywa uprawniony. Skoro zatem art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania nie wymienia postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, to żaden uczestnik takiego postępowania nie jest uprawniony do wniesienia tej skargi na jego przewlekłość. Z tego też względu stosuje się w tym zakresie art. 9 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.

W pkt 2 orzeczenia Sąd Najwyższy orzekł o zwrocie na rzecz skarżącej kwoty 200 zł uiszczonej przez nią tytułem opłaty od skargi na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość.

Joanna Lemańska Krzysztof Wiak Aleksander Stępkowski

[K.O.]

[a.ł]